

19.Економікс

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра міжнародних економічних відносин та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ О. А. Кузнецова
__ серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКС

Ступінь бакалавра

Факультет економіки

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Економікс» для студентів усіх спеціальностей.

Розробник:Рехтета Олександр Миколайович, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та економіки, кандидат економічних наук _____(Рехтета О. М.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та економіки

Протокол № 1 від «» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ (Стройко Т. В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки 07 Управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини	Нормативна	
	Спеціальності: 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 292 Міжнародні економічні відносини		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – аналіз першоджерела	Ступінь бакалавра	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150		1	1
		Семестр	
		1	1
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,1 самостійної роботи студента 5,5		20	4
	Практичні, семінарські		
	30	6	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	100	100	
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 150 год.: год. 50 год. аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота (33% / 67%).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: є формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання курсу:

- вивчення загальних основ економічного життя суспільства, закономірностей становлення та розвитку економічної системи і діалектики взаємозв'язку її структурних елементів;
- з'ясування механізму дії економічних законів і механізму їх використання людьми у господарській діяльності;
- оволодіння знаннями і методами історичного аналізу економічних процесів;

- формування уявлень про закономірності та тенденції розвитку світової та вітчизняної економічної думки та економічного розвитку країн світу на найважливіших етапах соціально-економічної еволюції;
- визначення наукового внеску окремих шкіл і напрямів в економічну теорію та їхнього впливу на економічну політику держав світу;
- характеристика сучасних економічних процесів та сучасних економічних концепцій;
- формування сучасного економічного мислення та світогляду студентів.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

1. Критичне розуміння взаємозв'язку між поточними подіями і процесами і в минулому
2. Критична усвідомлення відмінностей у історіографічній перспективі в різні періоди і контекстів
3. Знання загальної хронологічні рамки минулому,
4. Уміння спілкуватись на рідній мові, використовуючи фахову термінологію і застосовуючи методи, прийняті в економічній теорії
5. Знання та вміння використовувати інструменти вилучення інформації з першоджерел
6. Знання світової історії, глобальних процесів і взаємозв'язків
7. Усвідомлення методів і проблем різних галузей історичного дослідження (економічна, соціальна, політична, пов'язаних з гендерною проблематикою, історії науки, історії ідей і т.д.)
8. Здатність організувати складну історичну інформацію в послідовній формі
9. Уміння донести історичного знання з економічних процесів до широкого загалу
10. Знання дидактики історії економіки та економічної думки

II. Фахові:

1. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності
2. Здатність вчитися і відповідати сучасним вимогам до освіти
3. Вміння бути критичним і самокритичний
4. Уміння планувати і керувати часом
5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
6. Можливість пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел
7. Здатність визначати, ставити і вирішувати проблеми
8. Уміння працювати в команді
9. Знання і розуміння предметної області і розуміння професії
10. Здатність діяти на основі етичних міркувань
11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
12. Можливість працювати автономно

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Історія економічної думки

Тема 1. Господарство та економічна думка з часів первісного суспільства до середньовіччя

Основні методи дослідження економічних явищ, економічні закони закономірності та принципи. Мета та завдання курсу. Етапи господарського розвитку. Первісний світ та його винаходи. Загальні риси первісної економіки та етапи її розвитку. Привласнююче та виробничо – відтворююче господарства: визначення, структура, досягнення та обмеженість. Етапи розвитку первісного суспільства та суспільного розподілу праці. Загальна характеристика східного та античного типів рабства. Особливості господарського

розвитку та економічної думки Давнього Єгипту, Месопотамії, Давньої Індії, Давнього Китаю, Стародавніх Греції та Риму. Економічні погляди Ксенофонта, Платона та Аристотеля. Особливості господарського розвитку Давнього Риму доби республіки. Криза рабовласницької системи. Економічні передумови падіння та розпаду Римської імперії. Економічні ідеї Стародавнього Риму в трактатах Катона, Варрона, Колумелли. Структура феодального суспільства, суть рентних відносин та їх види. Загальні ознаки господарств Середньовіччя, періоди розвитку господарств, розвиток міст, ремесел і торгівлі, нова форма виробництва – мануфактура, виникнення банківської системи в своїй початковій формі. Середньовічне місто та його роль становленні ринкових відносин в Західній Європі. Господарська система та економічна думка Західної Європи в XI – XV ст.

Тема 2. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI -перша половина XVII ст.).

Еволюція господарських форм в країнах Західної Європи на етапі розпаду натурального господарства. Роль Великих географічних відкриттів у становленні ринкового господарства суспільств Європейської цивілізації. Суть первісного накопичення капіталу. Форми господарств на етапі утвердження мануфактурного виробництва в країнах Західної Європи та українських землях. Історичні передумови виникнення, загальна характеристика та етапи розвитку меркантилізму. Особливості розвитку українських земель у XVI – XVII століттях. Меркантилізм – перша концепція ринкової економічної теорії. Історичні передумови виникнення, загальна характеристика та етапи розвитку меркантилізму. Перший досвід аналізу ринкових відносин у працях меркантилістів. Вчення про багатство країни та шляхах його примноження. Два етапи розвитку меркантилізму: монетаризм і теорія торгового балансу, їх особливості. Промисловий переворот в Англії, його суть і значення для розвитку ринкового господарства країн Європейської цивілізації. Особливості розвитку ринкового господарства у Франції (середина XVII- середина XIXст.). Особливості розвитку ринкового господарства у Німеччині(середина XVII-середина XIXст.). Особливості становлення ринкового господарства в США.

Тема 3. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав і розвиток монополій (друга половина XVII -XX ст.).

Предмет і методологія економічного аналізу А.Сміта.: поділ праці, багатство і цінність; доход нації: прибуток; зарплата; рента; капітал; продуктивна і непродуктивна праці; функції держави і "невидима рука". Економічні погляди. Ж. Б. Сея, Д. Рікардо і Т. Мальтуса. Методологія економічного аналізу К.Маркса. вчення про товар та його властивості. Гроші. Теорія капіталу. Постійний і змінний капітал. Вчення про додаткову вартість. Норма додаткової вартості. Історична школа.

Промислове піднесення Німеччини та розвиток німецької економічної думки наприкінці XIX ст. – початку XX ст. Нові форми господарювання в США та розвиток господарства Англії наприкінці XIX ст. – початку XX ст. Основні тенденції розвитку Франції. Кембриджська школа. Теорія попиту, пропозиції, цін та доходів А. Маршалла. Цінність вироблених благ. Американська школа маржиналізму. Дж. Б. Кларк та його концепція “статичної” і “динамічної”. Теорія граничної продуктивності факторів виробництва та розподілу доходів. Теорія загальної економічної рівноваги Л. Вальрас. Оптимум Парето. Економічна теорія добробуту А. Пігу. Виникнення раннього інституціоналізму та його основні принципи. Соціально-психологічний інституціоналізм (Т. Веблен). Соціально-правова течія інституціоналізму (Дж. Коммонс). Кон’юнктурно-статистичний інституціоналізм У. Мітчелла. Господарський розвиток в Україні. Київська соціально-психологічна школа.

Кредит 2. Мікроекономіка

Тема 1. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.).

Версальська угода та її економічна суть. чутність політики «Нового курсу» Ф.Д. Рузвельта. Криза світового господарства (1929 – 1933 рр.) та шляхи виходу з неї. Зміни в господарствах країн Західної цивілізації в 20-30 рр. ХХ ст. та їх відображення в теоретичній системі ДЖ.М. Кейнса. «Новий порядок» в Німеччині. Особливості німецького неолібералізму. Плани Дауеса та Юнга, їх суть та мета. Теорії конкуренції Е. Чемберліна, Дж. Робінсон. Домінуючі економічні теорії першої половини ХХ ст. Кейнсіанська теорія циклу та економічного зростання. Бюджетний та кредитно-грошовий механізм регулювання національної економіки. Теорія мультиплікатора і акселератора. Концепції економічної динаміки та підприємництва Й. А. Шумпетера.

Тема 2. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина ХХ ст.).

Вплив військово-конверсійних факторів на розвиток національних економік провідних країн Європи після другої світової війни. Вплив національних організацій (ООН, МОП, МВФ) на розвиток національних економік провідних країн Європи та США у 50-70-ті роки ХХ ст. та його відображення в дослідженнях Вайнера, Дж. Міда, Р.Ліпсі. Формування трьох центрів світового капіталізму – США, ФРН, Японії – нові економічні лідери. Енергетична криза 70-х (1974-75 р.) – “нафтовий шок” та її наслідки для провідних країн заходу. Зростання національних економік провідних країн світу у 50-70-ті роки ХХ ст. Некейнсіанські теорії економічного зростання. Кейнсіансько-неокласичний синтез. Економічне зростання в інституціональній теорії. Особливості шкіл неолібералізму - німецький неолібералізм(ордолібералізм). Теорія “соціального ринкового господарства”. Німецьке “економічне диво”. Особливості французького неолібералізму. Економічне зростання у США в другій половині ХХ ст. Чиказька монетарна школа. Теорія кейнсіансько-неокласичного синтезу. Економічний розвиток Японії. Економічне зростання в інституціональній теорії.

Кредит 3 Макроекономіка

Тема 1. Економічний розвиток України.

Політика «воєнного комунізму» та її відображення в дискусіях 20-х років ХХст. Становлення адміністративно-командної системи та її теоретичне обґрунтування. Спроби лібералізації адміністративно-командної системи господарства в період «хрущовської відлиги», «косигінська реформа» щодо удосконалення господарського механізму, розширення самостійності підприємств і вдосконалення планування. Застійні явища в радянській економіці 70-х першої половини 80-х років та проблеми вдосконалення господарського механізму в радянській економічній літературі. Розробка українськими економістами економіко-математичних методів і балансів народного господарства (Є. Слуцький, Р. Орженцький, В. Арнольд, М. Столяров). Стан економіки України на момент проголошення незалежності. Основні напрямки ринкових перетворень в економіці незалежної України. Спроби реформування економіки в перші роки незалежності Л. Кравчуком: закони про приватизацію державного майна, антиінфляційні дії, грошово-кредитна політика, податки. Економічна політика в II пол. 90-х рр. – поч. ХХІ ст. Міжнародне економічне співробітництво України. Перехід від командно-адміністративної до ринкової економіки та спроби його обґрунтування в економічній літературі. Зовнішньоекономічні зв'язки України. Залежність української економіки від російських енергоносіїв. Зовнішня торгівля. Лібералізація механізмів зовнішньої торгівлі. Розробка теоретичних проблем переходу до ринкової економіки.

Тема 2. Нобелівські лауреати з економіки.

Історія формування нобелівського фонду. Перші лауреати. Сучасні лауреати Нобелівської премії. Аналіз основних напрямків досліджень нобелівських лауреатів.

Кредит 4 Фінансові аспекти економічної думки

Суть і функції фінансів. Фінансова система суспільства і її структура. Сутність та структура податків. Прямі та непрямі податки. Принципи і методи оподаткування.

Податкова система України. Державні витрати та дефіцит бюджету. Управління державним боргом. Кредит і кредитна система, види кредиту та їх характеристика.

Товарне виробництво, його характерні риси і умови виникнення. Порівняльна характеристика простого та розвинутого товарного виробництва. Закон вартості та його функції. Теоретичні концепції виникнення і суті грошей. Функції грошей та їхня еволюція. Грошовий обіг і його закони. Валютні курси. Конвертованість грошей (самостійно). Інфляція, її сутність, причини, види і соціально-економічні наслідки.

Кредит 5 Міжнародна економіка

Обґрунтувати місце та роль національної економіки в системі світогосподарських зв'язків. Опрацювати методику розрахунку основних індикаторів економічного потенціалу та рівня розвитку країн, що використовуються в світовій практиці для проведення міжкраїнових порівнянь. Класифікація країн у світовій економіці. Особливості взаємовідносин між країнами в умовах глобалізації

4. Структура навчальної дисципліни

Назви кредитів	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Історія економічної думки						
Кредит 2. Мікроекономіка						
Кредит 3 Макроекономіка						
Кредит 4 Фінансові аспекти економічної думки						
Кредит 5 Міжнародна економіка						
Усього годин:	150	20	30			100

6. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Кредит 1. Історія економічної думки	6
2.	Кредит 2. Мікроекономіка	6
3.	Кредит 3 Макроекономіка	6
4.	Кредит 4 Фінансові аспекти економічної думки	6
5.	Кредит 5 Міжнародна економіка	6
	Разом:	30

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6.	Кредит 1. Історія економічної думки	20
7.	Кредит 2. Мікроекономіка	20
8.	Кредит 3 Макроекономіка	20
9.	Кредит 4 Фінансові аспекти економічної думки	20

10.	Кредит 5 Міжнародна економіка	20
	Разом:	100

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Реферування - процес виділення з першоджерела реферативних відомостей і приведення їх в тексті реферату відповідно до вимог, викладених в ГОСТ 7.9-95 «Реферат і анотація. Загальні вимоги».

Процес створення реферату можна поділити на такі етапи:

1) ознайомлювальний, що складається з попереднього загального ознайомлення з першоджерелом, читання тексту, роботи з довідковою та додатковою літературою;

2) аналітичний, в ході якого з тексту первинного документа виділяються реферативні відомості;

3) синтетичний, що складається з узагальнення реферативних відомостей і викладення їх у тексті реферату;

4) редакційний, в ході якого текст реферату перевіряється на відповідність пропонованим до нього вимогам;

5) оформлювальний, полягає у включенні тексту реферату в бібліографічний запис.

Форми конспектування друкованих першоджерел:

• Цитати - дослівне виписування. Цитуючи, необхідно вказувати відповідну сторінку першоджерела.

• Тези - основні думки автора, сформульовані у вигляді невеликих речень, чітко і зрозуміло.

• Конспективні виписки - записи основних пунктів, думок, важливих і тез.

Тематика завдань. Економічні твори видатних економістів: Ксенофонта, Платона, Аристотеля, Фоми Аквінського, В. Петті, П. Буагільбера, Ф. Кене та А. Тюрго, А. Сміта, Т. Мальтуса, Ж. Сея, Д. Рікардо, Дж. Мілля, С. Сісмонді, та П. Прудона, К. Маркса, М. Вебер і В. Зомбарт, К. Менгера, Ф. Візера, О. Бем-Баверка, Г. Госсена, А. Курно, А. Маршалл, Дж. Кларка, Л. Вальраса, В. Парето, А. Пігу, М. Туган-Барановського, Є. Слуцьким, І. Вернадського, М. Бунге, М. Зібера, Р. Орженцького, Т. Веблена, Р. Коуза, Д. Б'юкенена та О. Вільямсона, Е. Остром, Дж. Неш, Г. Мюрдаля, Д. Норта, Дж. Кейнса, П. Самуельсона, Ф. фон Хайска, В. Ойкена, М. Фрідмена, Л. Ерхарда, Ф. Найт, Р. Харрода, Е. Хансен, Дж. Робінсон, М. Калецьки, П. Сраффи, Дж. Гелбрейта, Ф. Перру, Р. Хейлбронера, Й. Шумпетер, О. Ланге, В. Леонтьєва та інших.

10. Методи навчання

Для засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи навчання:

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності;
- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

I. Словесні методи навчання (розповідь, лекція, бесіда і ін.)

1. Розповіді (усна розповідь викладання навчального матеріалу, яка не переривається питаннями навчаємих: розповідь-вступ, розповідь-викладання, розповідь-висновок.

2. Навчальна лекція (викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповіді, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень).

3. Бесіда (організується з допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять учнів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності.).

II. Наочні методи навчання (візуальне сприймання дійсності).

III. Практичні методи навчання (постановка завдання, планування його виконання, оперативного стимулювання, регулювання і контролю, аналізу підсумків практичної роботи, виявлення причин недоліків, корегування навчання для повного досягнення мети).

IV. Індуктивні методи навчання(викладаються спочатку факти, демонструється досвід, наочність, організується виконання вправ, поступово підводячи до узагальнень, визначення понять, формулювання законів).

V. Дедуктивні методи навчання(повідомляється загальне положення, формулу, закон, а після цього поступово починається наведення приватних прикладів, більш конкретні задачі.).

VI . Репродуктивні методи навчання(застосування за зразком раніше або щойно придбаних знань, відпрацьовування практичних вмінь і навиків).

VII. Проблемно-пошукові методи(створюється проблемна ситуація (ставиться питання, пропонується задача, експериментальне завдання), організується колективне обговорення можливих підходів до рішення проблемної ситуації, стимулюється висунення гіпотез, тощо).

11. Методи контролю

До методів контролю і самоконтролю належать такі:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, усні заліки, колоквиуми, усне програмоване опитування;

- методи письмового контролю: контрольні письмові роботи, письмові заліки, програмовані письмові роботи;

- методи практичного контролю: контрольні роботи, контроль за допомогою комп'ютера (навчально-контрольні програми);

- методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрями власного навчального процесу, самоаналіз і т. ін.

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень студентів є знання, уміння та навички, досвід творчої діяльності, емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів є:

- контролююча, що передбачає визначення рівня досягнень окремого студента (групи, курсу), виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачеві відповідно планувати та викладати навчальний матеріал;

- навчальна – зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли його проведення сприяє повторенню, уточненню та систематизації навчального матеріалу, удосконаленню підготовки окремого студента (групи, курсу);

- діагностично - коригуюча, що допомагає з'ясувати причини труднощів, які виникають у студента під час навчання, виявити прогалини у знаннях і вміннях та корегувати його діяльність, спрямовану на усунення недоліків;

- стимулюючо-мотиваційна, що визначає тему, таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли його проведення стимулює бажання покращити свої результати, розвиває відповідальність і сприяє змагальності учнів, формує мотиви навчання;

- виховна, що передбачає формування вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю та самоконтролю, розвиток якостей особистості: працелюбності, активності, охайності тощо.

Методи контролю дають можливість перевірити рівень засвоєння студентами знань, сформованості вмінь і навичок.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточнетестування та самостійна робота

Кредити	1	2	3	4	5	
---------	---	---	---	---	---	--

Теми	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	
1.Поточне оцінювання		5		5		5		5		5	25
2.Робота на лекціях											
3.Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
3.Контрольні роботи, ректорська робота	-	25		25		25		25		25	125
4.Тестування (понятійний диктант)	10		10		10		10		10		50
5.Наукова робота		10		10		10		10		10	50
6. Екзамен											200
Всього за кредитом	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	500

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЕКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни.

14. Рекомендована література

Базова

1. Левицький В.О. Економікс: Навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Віталій Орестович Левицький. — Тернопіль: „Видавництво Астон”. — 2010 р. — 172 с. Режим доступу: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/845>
2. Шевченко О. О. Економікс: сучасні економічні теорії: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.
3. Проскурін П.В. Історія економіки та економічних вчень. Нариси економічної історії індустріальної цивілізації. Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 372 с.
4. Ковальчук В.М. Економікс: навч. посібник / В. М. Ковальчук, М. В. Лазарович, М. В. Сарай. – К.: Знання, 2008. – 648с.
5. Лортикян Э.Л. История экономики и экономической мысли Украины: Эволюция рыночной экономики. – Харьков: Консул, 2004. – 360 с.

6. Лортикян Э.Л. История экономических реформ: Мировой опыт второй половины XIX-XX вв. - Харьков, 1999.

Допоміжна

1. Березин И. Краткая история экономической мысли: Учебное пособие. – М.: Русская Деловая Литература, 2000.- 368 с.
2. Березин И.С. Краткая история экономического развития. Учебное пособие.- М.: Русская Деловая Литература, 1998. - 288 с.
3. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе: пер. с англ.- М.: ДелоЛтд, 1994. - 687 с.
4. Злупко С.М. Історія економічної теорії.- К.: Знання, 2005. – 719 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <https://eco.mdu.edu.ua>
2. <http://socserv2.socsci.mcmaster.ca/~econ/ugcm/3ll3/>